

Director
PAUL LĂZĂRESCU
Redacție și Administrație
Bd. Republicii nr. 34
București, Sector 2,
Tel. 15 03 39
4 pagini — 1 leu

Dreptatea

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL TĂRĂNESC
creștin și democrat

Redactor șef
ILIE PĂUNESCU
ANUL XXII
(Serie a IV-a nr. 56)
MIERCURI
11 aprilie 1990

Oamenii de știință și cultură trebuie să intre în arenă

Consider că locul unui om de știință este mai ales la masa de lucru, în biblioteca sau în laboratorul de cercetare. El trebuie să cultive știința cîrcașă și să consemneze, să o dezvolte, rămasind în atât politicii active spre care ar trebui să îndrepere în sprijinul ei cu apătitudinile său cu pregătire orizontală în același de-

Acum însă momente decisive în viața unui popor și nu întrările trebuie să intre în arenă, să se implice — fie și numai temporar — în activitățile politice, pentru a ajuta la determinarea direcției sănătoase care să se impună mersului societății.

Făcând un demersuri convins, convingerile multe mă-l facut să mă apropi de Partidul Național Tărănesc — creștin și democrat.

O să îl său un omagiu adus amintirii marelui martir al Neamului nostru, Iuliu Maniu, morți în închisoriare în 1933, ca și celor cîteva milă de martiri morți în închisoare sau la Canal, membri ai acestui partid.

Iuliu Maniu, unul dintre eti-
torii României Mari, a fost ver-

abilis campion al democrației din terra nostra. Prin întreprin-

ză activitate, el a păstrat încre-

ză confidențială de luptă și

de rezistență împotriva tiraniei

pînă la moarte sa.

P.N.T.-cd., al lui Iuliu Maniu și Ion Mihalache se adresează

tuturor străuturilor sociale, în-

telcușilor, tărânilor, munici-

ilor, funcționariilor din institu-

ții, întreprinderi, liber profesio-

nistri, pentru a-i mobiliza în

opera de restaurare a democra-

ciei în judecătore.

El pună la temelia relațiilor

dintre oamenii morale creștină

și cu atare militante pentru re-

introducerea spiritului de fra-

teitate, a spiritualității de libera-

re, erne, de înțelegere și tolera-

ță, de respect reciproc între

toti cetățenii României, indifer-

ent de opinie, lor politică, de na-

ționalitatea, de religia lor, de

concepția lor filosofică.

Ei care respectă munici fizice și inteligențiale și a meritelor cîştigătoare prin munca și căută restabilirea adesea de democrație parlamentară pentru re-

introducerea spiritului de fra-

teitate, a spiritualității de libera-

re, erne, de înțelegere și tolera-

ță, de respect reciproc între

toti cetățenii României, indifer-

ent de opinie, lor politică, de na-

ționalitatea, de religia lor, de

concepția lor filosofică.

Ei care respectă munici fizice și inteligențiale și a meritelor cîştigătoare prin munca și căută restabilirea adesea de democrație parlamentară pentru re-

introducerea spiritului de fra-

teitate, a spiritualității de libera-

re, erne, de înțelegere și tolera-

ță, de respect reciproc între

toti cetățenii României, indifer-

ent de opinie, lor politică, de na-

ționalitatea, de religia lor, de

concepția lor filosofică.

Ei care respectă munici fizice și inteligențiale și a meritelor cîştigătoare prin munca și căută restabilirea adesea de democrație parlamentară pentru re-

introducerea spiritului de fra-

teitate, a spiritualității de libera-

re, erne, de înțelegere și tolera-

ță, de respect reciproc între

toti cetățenii României, indifer-

ent de opinie, lor politică, de na-

ționalitatea, de religia lor, de

concepția lor filosofică.

Ei care respectă munici fizice și inteligențiale și a meritelor cîştigătoare prin munca și căută restabilirea adesea de democrație parlamentară pentru re-

introducerea spiritului de fra-

teitate, a spiritualității de libera-

re, erne, de înțelegere și tolera-

ță, de respect reciproc între

toti cetățenii României, indifer-

ent de opinie, lor politică, de na-

ționalitatea, de religia lor, de

concepția lor filosofică.

Ei care respectă munici fizice și inteligențiale și a meritelor cîştigătoare prin munca și căută restabilirea adesea de democrație parlamentară pentru re-

introducerea spiritului de fra-

teitate, a spiritualității de libera-

re, erne, de înțelegere și tolera-

ță, de respect reciproc între

toti cetățenii României, indifer-

ent de opinie, lor politică, de na-

ționalitatea, de religia lor, de

concepția lor filosofică.

Ei care respectă munici fizice și inteligențiale și a meritelor cîştigătoare prin munca și căută restabilirea adesea de democrație parlamentară pentru re-

introducerea spiritului de fra-

teitate, a spiritualității de libera-

re, erne, de înțelegere și tolera-

ță, de respect reciproc între

toti cetățenii României, indifer-

ent de opinie, lor politică, de na-

ționalitatea, de religia lor, de

concepția lor filosofică.

Ei care respectă munici fizice și inteligențiale și a meritelor cîştigătoare prin munca și căută restabilirea adesea de democrație parlamentară pentru re-

introducerea spiritului de fra-

teitate, a spiritualității de libera-

re, erne, de înțelegere și tolera-

ță, de respect reciproc între

toti cetățenii României, indifer-

ent de opinie, lor politică, de na-

ționalitatea, de religia lor, de

concepția lor filosofică.

Ei care respectă munici fizice și inteligențiale și a meritelor cîştigătoare prin munca și căută restabilirea adesea de democrație parlamentară pentru re-

introducerea spiritului de fra-

teitate, a spiritualității de libera-

re, erne, de înțelegere și tolera-

ță, de respect reciproc între

toti cetățenii României, indifer-

ent de opinie, lor politică, de na-

ționalitatea, de religia lor, de

concepția lor filosofică.

Ei care respectă munici fizice și inteligențiale și a meritelor cîştigătoare prin munca și căută restabilirea adesea de democrație parlamentară pentru re-

introducerea spiritului de fra-

teitate, a spiritualității de libera-

re, erne, de înțelegere și tolera-

ță, de respect reciproc între

toti cetățenii României, indifer-

ent de opinie, lor politică, de na-

ționalitatea, de religia lor, de

concepția lor filosofică.

Ei care respectă munici fizice și inteligențiale și a meritelor cîştigătoare prin munca și căută restabilirea adesea de democrație parlamentară pentru re-

introducerea spiritului de fra-

teitate, a spiritualității de libera-

re, erne, de înțelegere și tolera-

ță, de respect reciproc între

toti cetățenii României, indifer-

ent de opinie, lor politică, de na-

ționalitatea, de religia lor, de

concepția lor filosofică.

Ei care respectă munici fizice și inteligențiale și a meritelor cîştigătoare prin munca și căută restabilirea adesea de democrație parlamentară pentru re-

introducerea spiritului de fra-

teitate, a spiritualității de libera-

re, erne, de înțelegere și tolera-

ță, de respect reciproc între

toti cetățenii României, indifer-

ent de opinie, lor politică, de na-

ționalitatea, de religia lor, de

concepția lor filosofică.

Ei care respectă munici fizice și inteligențiale și a meritelor cîştigătoare prin munca și căută restabilirea adesea de democrație parlamentară pentru re-

introducerea spiritului de fra-

teitate, a spiritualității de libera-

re, erne, de înțelegere și tolera-

ță, de respect reciproc între

toti cetățenii României, indifer-

ent de opinie, lor politică, de na-

ționalitatea, de religia lor, de

concepția lor filosofică.

Ei care respectă munici fizice și inteligențiale și a meritelor cîştigătoare prin munca și căută restabilirea adesea de democrație parlamentară pentru re-

introducerea spiritului de fra-

teitate, a spiritualității de libera-

re, erne, de înțelegere și tolera-

ță, de respect reciproc între

toti cetățenii României, indifer-

ent de opinie, lor politică, de na-

ționalitatea, de religia lor, de

SATUL ROMÂNESC – păstrător și continuator de neam!

Oricit de orășenesc am fi, oricât de palțnunat de spitalul sălător prin timp ne-am simțit, oricât de slabibil și de acele cuprinzătoare clipe de luare-amintire cind, pentru n-ști mîntea de căldură și intensă iluminare și atunci orice om al morale pe care le poartă cu el, de obârșii și deștin, își dă gândul cel traiinic spre suportul existențial nepieritor – satul românesc. Și nu este vorba doar de o simplă vibrație sentimentală, ci de o adință și lucidă trăire ce nu moare și nu va muri niciodată în noi, indiferent de meridianul pe care ne-am purtat pasii.

Se statuise, în România de pînă la 1945, o misiune de tradiție a celor mai strălucitori intelectuali români ca, în cîmpul lor de apogeu ai împlinirilor și creațiile, să aducă în supremă laudă satului românesc și celui care nu contează a-l zidi în uriașă sa spiritualitate și inconfundabilitatea civilizației materială și spirituală – țărani român. Doar dintr-o cîteva lăuntrici și în pămîntul nostru, adevărate cariatide ale culturii naționale, ale civilizației României moderne, și-au conturat, la modul patetic, întreaga complexitate a iubirii și prețurilor lor pentru acest univers. Și nu oricum, ci pe treptăt cea mai de sus a recunoașterii, a mîiestrelor lor artistice, în Academia Română. Lucian Blaga cu al său „Elogiu satului românesc” și Liliu Rebreanu cu „Lauda țăranielui român” dau tinărului și vîrstnicelui, trăitori în lumea noastră românească, dreptă măsură asupra tezaurului ce ne aparține, căruia își simtem continuatori și păzitori de înimă și conștiință. Nimeni din tot ceea ce avem în zestreala noastră materială și spirituală, nimic din matricea noastră turnată în mîni de ani de viață, pe aceste locuri nu ne definește, nu ne împiezestă nici de pregnant ca profil spiritual așa cum o face satul românesc. Sîntem și astăzi, tîrziu în veacul al douăzeciilea, același popor purtat prin timp și istorie de o nejîndurățită filosofie țărănească, robustă și întregitoare. De o spiritualitate ce zidește, mereu, în cultul omenei, al muncii, al respectului față de aproape, în temeiul unei morale sănătoase și niciodată perimate.

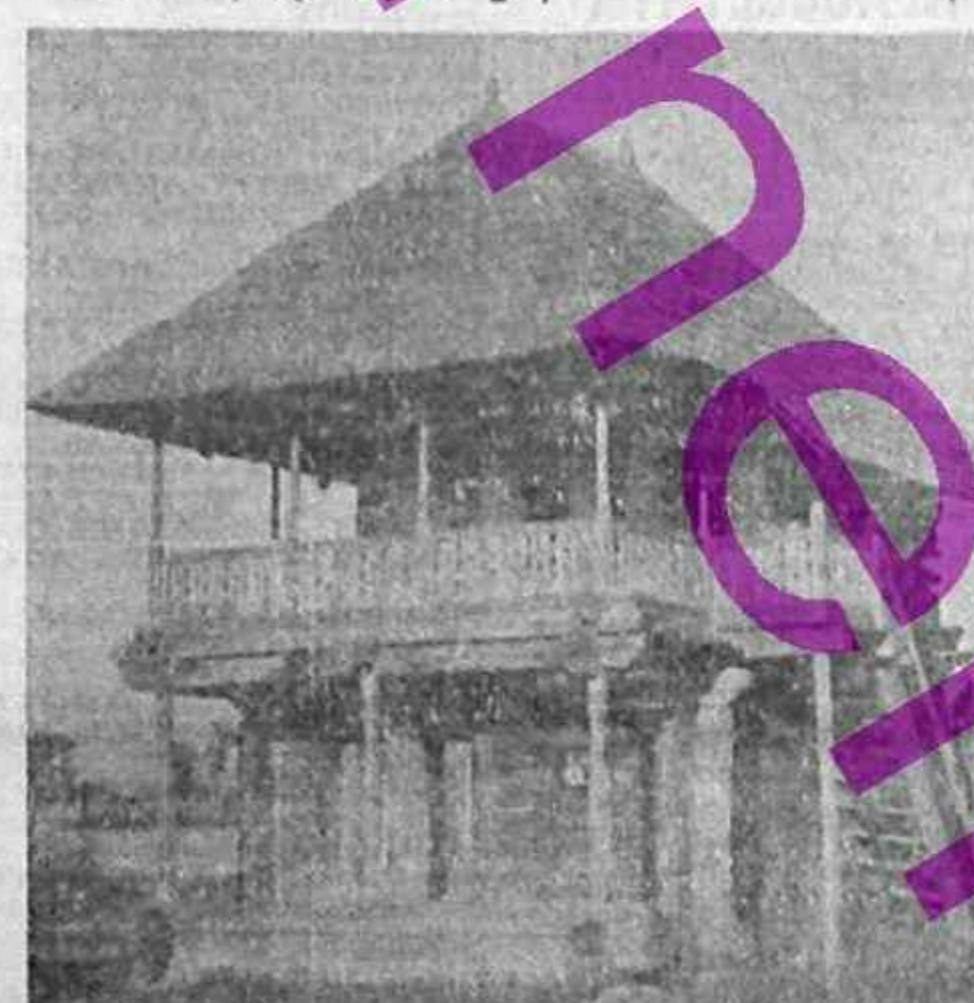
Se cuvine să reluăm, acum cînd România reîntră în Europa și în civilizație, exemplara devotjune a înaintașilor pentru cetatea noastră eternă, care este satul românesc. Îl regăsim, cu durere, ca după o invazie barbară. Și de aceea datoria noastră de-a-l apăra, de-a-l reclădi, de-a-l reda întreagă rotunjimea de lumină și florul cosmic, atingător cu divinitatea, trebuie să ne covorăsăcăsuflările și, nu de putine ori, faptele cele mai însemnante.

Pentru aceasta să înțărim, pătrunși de solemnitatea momentului, să pașim deci, întîi și-nții, în teritoriu evocator al Muzeului Satului, Univers întemeiat în 1936 de Dimitrie Gusti și pus, în anii din urmă, sub atîtea semne de întrebare.

E o zi împedite de primăvară, iar lemnul viu și fără de moarte al construcțiilor vine din alte secole pînă la noi se fac marmușă pură. Cuvintele lui Lucian Blaga, ce-au răsunat în ceasuri lor dintîi sub cupola Academiei Române, emționează tot atîta cit și vederea acestei povestiri despre viața românilor: „Vă rog să-mi acordeați, totuși, potrivit obiceiului statonicit, dreptul necesar de a face astăzi, elogiu unei alte nemuritoare prezente, care n-a ocupat nici un scaun în această nobilă incintă. Prezența nemuritoare, la care nu refer, nu e legată de nici un nume, nu rînește la nici o laudă, și e răspîndită în spațiu din preajma noastră, cît începă întinderea împărtăsească a fără. Vreau să vorbesc despre singura prezentă vie încă, desăfătătoare, nemuritoare desă așa de terestră, despre unimul nostru înaintăs fără de nume, despre: satul românesc”.

De sub arcul unei porți de lemn sculptat descoberim, profilată pe cer, o casă din comuna Ștefănești, județul Argeș.

Ascunsă și întărcăză, pivnița capătă, în vizuinea românlui gospodar, conture ce înving legile știute ale obișnuinței. În imagine – pivniță cu etaj, comuna Bălănești, județul Gorj.

Lumina însăși s-a dizolvat în învelișul de vară stins al acestei case din comuna Chiojdău, județul Buzău.

Casa „Tătucilor” din satul Cerna-Vîrf, comuna Izverna, județul Mehedinți.

Casă din secolul trecut, din județul Neamț. Înfățișarea lor în crinul creșinătăii noastre. Biserica din Dragomirești numără 263 de ani.

Casă din secolul trecut, din județul Neamț. Înfățișarea lor în crinul creșinătăii noastre. Biserica din Dragomirești numără 263 de ani.

Casa din deal

Prin ochelari de geamuri privea cu ochi de lampă
Ca o bună bună la nepoțelul mic.
Pe-atunci știam că-i vie; azi nu mai știu nimic;
Apăs cu nepăsare de om pe-a ușii clampă.

Sub coperișul, care îi sta ca un bonet,
Glicina ei pe temple cădea ca o șuviță.
Si, miroșind a floare de tei, a lumiță,
A cantalup, a lissă de chitră, a șerbet,

În fiecare odată dezvăluiam cu frică
Alt gind din vechiul suflet curat și românesc...
Ce nu-mi cuprinde mintea, deși îmbătrînesc,
Pe-atunci trăia în voie în inima mea mică.

Pendulele bătrîne mai bat același ceas,
Prelung, ca o dojană, în liniștea sonoră,
Dor timpul intră-n casă trîntindu-i altă oră,
Și înima i-o sparge, tic-tac, sub al meu pas.

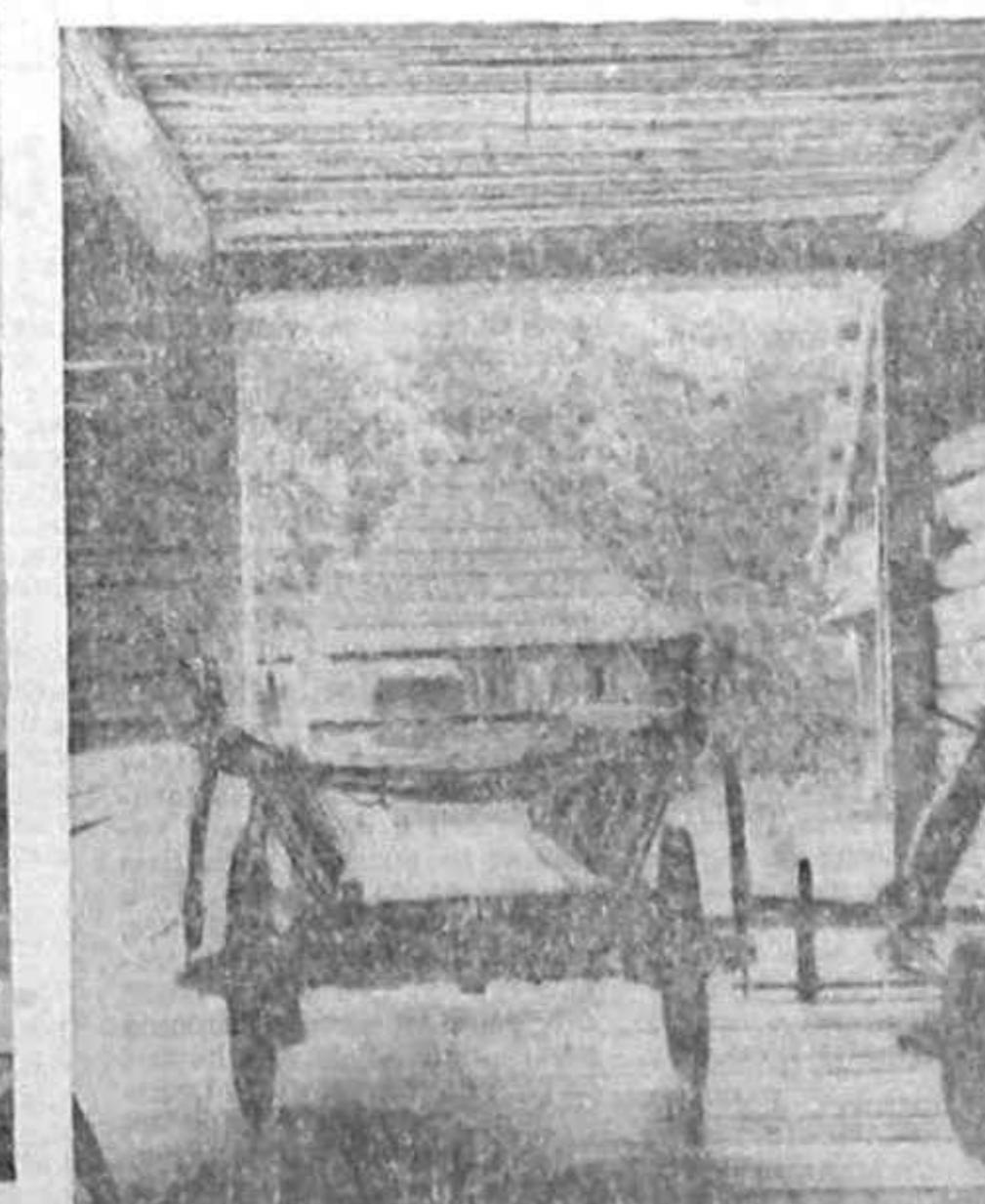
Ion PILLAT

Aici e totul cald! Casă din satul Glodeni-Gorj. Deasupra acestei case – armura de șinăcăili.

Casă din comuna Curteni, Vaslui

Acest casă duce spre vesnicie!

... și îs mai tînăr, mai bogat, din această sublimă poveste-mărturie a neamului nostru. Cu o durere subțire, ca o adiere de primăvară, îs din teritoriu amintirii. Și totuși, totuși, o metafizică nedefinită, necunoscută mie, nestiută de mine, dar aproape palpabilă, mă apăsă cu o greutate, cred eu, egală cu aceea a aerului înmormânat din juru-mi.

Ar trebui, aci și acum, să înceapă o altă poveste. Care să se lege de această străbună clasicitate, ca o verigă nu de aur pur, ci de aleasă simțire, în timp și spațiu, silabă de silabă, deal-vale, bărbat și femeie, soare și lună, Manole și Ană.

Nu, stimați cători, Muzeul Satului nu e în afara timpului. În inimăta de lemn secular de iarbă și pămînt, de apă, aer și foc stările timpului încă vin!

Dedicatorie de
EUGEN MIHAESCU

